

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

ЩОДЕННИК

навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ

Методичний посібник
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта

УДК 378.147.091.33-027.22:37
Щ-92

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Протокол № 1 від 24 вересня 2025 р.)

Рецензенти:

Романюк С. З. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки та методики початкової освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Соняк Н. Л. – кандидат педагогічних наук, вчитель початкових класів КЗЗСО «Луцький ліцей № 9 Луцької міської ради», вчитель-методист.

Щ-92 ЩОДЕННИК навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ :
метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта / укладачі: Вітюк В. В., Кашуб'як І. О.
Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. 148 с.

Методичний посібник укладено відповідно до силабусу освітнього компонента «Навчальна педагогічна практика в 3-4 класах НУШ».

У щоденнику окреслено мету та завдання навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ, визначено етапи проходження практики і систему оцінювання результатів практики, розміщено перелік рекомендованих літературних джерел, подано методичні рекомендації здобувачам вищої освіти щодо спостереження уроків та проведення фрагментів занять.

У виданні опубліковано розпорядження про направлення здобувачів освіти на практику, систематизовано матеріали навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ (щоденний план роботи, схеми для спостереження та аналізу ранкових зустрічей, уроків, рефлексії здобувача освіти-практиканта), узагальнено звітну документацію.

Методичний посібник адресовано здобувачам освіти II курсу, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 013 Початкова освіта, денної форми здобуття освіти та керівникам педагогічної практики.

УДК 378.147.091.33-027.22:37

© Вітюк В. В., Кашуб'як І. О., 2025

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2025

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

ЩОДЕННИК

навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ

здобувача освіти II курсу, групи _____

спеціальності 013 Початкова освіта

денної форми здобуття освіти

Термін проходження: впродовж II семестру 202__/202__ н. р., 1-11 т.
(_____ 202__ – _____ 202__)

Керівник практики:

ЗМІСТ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ декана факультету про направлення здобувачів освіти на навчальну педагогічну практику в 3-4 класах НУШ	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В 3-4 КЛАСАХ НУШ	9
1.1. Мета та завдання практики	10
1.2. Етапи навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ ...	15
1.3. Види (форми) індивідуальних завдань навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ, зміст портфоліо	18
1.4. Рекомендації до спостережень уроків	19
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	21
I день	22
Звіт про ознайомлення з нормативно-законодавчими документами, порядком ведення шкільної документації для початкових класів ЗЗСО ..	23
Дорожня карта професійного розвитку майбутнього вчителя початкових класів НУШ на період практики	24
II день	25
Інформація про базу практики	25
Історія, традиції, структура ЗЗСО	26
Світлини ЗЗСО, освітнього середовища, приміщення класу, освітніх осередків для навчання і відпочинку здобувачів освіти	27
Аналіз освітнього середовища класу	28
Інформація про вчителя-класовода	29
Календарно-тематичне планування навчальних предметів / інтегрованих курсів на період практики	30
Розклад дзвінків	33
Розклад уроків	33
Список здобувачів освіти	34
Соціальний паспорт класу	35
Схеми розміщення робочих місць у класі	36
Спостереження та аналіз уроків	38
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	42
III день	43
Спостереження та аналіз ранкової зустрічі	43
Спостереження та аналіз уроків	44
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	52
IV день	53
Спостереження та аналіз ранкової зустрічі	53
Спостереження та аналіз уроків	54
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	62
V день	63
Спостереження та аналіз ранкової зустрічі	63
Спостереження та аналіз уроків	64
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	72

VI день	73
Спостереження та аналіз ранкової зустрічі	73
Спостереження та аналіз уроків	74
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	82
VII день	83
Спостереження та аналіз ранкової зустрічі	83
Спостереження та аналіз уроків	84
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	92
VIII день	93
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	94
IX день	95
Спостереження та аналіз ранкової зустрічі	95
Спостереження та аналіз уроків	96
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	104
X день	105
Спостереження та аналіз ранкової зустрічі	105
Спостереження та аналіз уроків	106
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	114
XI день	115
Спостереження та аналіз ранкової зустрічі	115
Спостереження та аналіз уроків	116
Рефлексія здобувача освіти-практиканта	120
Лінія часу рефлексії здобувача освіти-практиканта за період навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ	121
РОЗДІЛ 3. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В 3-4 КЛАСАХ НУШ	123
Психолого-педагогічна характеристика класу	124
Психолого-педагогічна характеристика здобувача початкової освіти	125
Форма спостережень за розвитком дитини	126
Індивідуальні бесіди зі здобувачем початкової освіти	137
Самоаналіз результатів практики	139
Звіт про проходження практики	140
РОЗДІЛ 4. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ 3-4 КЛАСАХ НУШ	141
4.1. Оцінювання результатів навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ: самооцінювання, взаємооцінювання	142
4.2. Відгук про роботу здобувача освіти-практиканта. Оцінювання результатів практики учителем-класоводом	143
4.3. Оцінювання результатів навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ керівником практики від кафедри теорії і методики початкової освіти	144
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ..	145

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № _____

від _____ 202__ року

*про направлення здобувачів освіти
на навчальну педагогічну практику в 3-4 класах НУШ*

Направити здобувача освіти II курсу денної форми здобуття освіти спеціальності 013 Початкова освіта, освітнього рівня бакалавр _____ для проходження

ППП здобувача освіти
навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ в _____

назва ЗЗСО

Термін практики з _____ 202__ року по _____ 202__ року.

Керівник практики від кафедри теорії і методики початкової освіти:

Декан факультету _____

М.П.

Інструктаж з охорони праці та
безпеки життєдіяльності провів _____

« ____ » _____ 202__ р.

Керівник практики від бази практики: _____

Інструктаж з охорони праці та
безпеки життєдіяльності провів _____

« ____ » _____ 202__ р.

Керівник ЗЗСО _____

М.П.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

I день – _____ 202__ р.

План роботи

1. Участь у настановчій конференції:
 - ознайомлення з силабусом навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ, із правами та обов'язками здобувача освіти-практиканта, базами проходження практики;
 - усвідомлення мети та завдань практики, інтегральної, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, які мають бути сформовані після завершення практики.
2. Вибір бази практики.
3. Участь у цільовому інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладі вищої освіти з підписом про ознайомлення в журналі.
4. Ознайомлення з документами, які регулюють гранично допустиме навчальне навантаження на дитину у початковій школі, вимогами до тривалості уроків, вимогами до розкладу уроків, переліком засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи, рекомендованого МОН України.
5. Укладання дорожньої карти професійного розвитку майбутнього вчителя початкових класів Нової української школи на період навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ.

Ключовими структурантами дорожньої карти повинні бути трудові функції:

А. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів):

- А 1. Мовно-комунікативна компетентність;*
- А 2. Предметно-методична компетентність;*
- А 3. Інформаційно-цифрова компетентність;*

Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу:

- Б 1. Психологічна компетентність;*
- Б 2. Емоційно-етична компетентність;*
- Б 3. Компетентність педагогічного партнерства;*

В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища:

- В 1. Інклюзивна компетентність;*
- В 2. Здоров'язбережувальна компетентність;*

Г. Проведення освітнього процесу:

- Г 1. Прогностична компетентність;*
- Г 2. Організаційна компетентність;*
- Г 3. Оцінювально-аналітична компетентність;*

Д. Безперервний професійний розвиток:

- Д 1. Здатність до навчання впродовж життя.*

Звіт
про ознайомлення з нормативно-законодавчими документами,
порядком ведення шкільної документації
для початкових класів закладів загальної середньої освіти

1. Закон України «Про загальну середню освіту».
2. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти».
3. Концепція Нової української школи.
4. Державний стандарт початкової освіти (2018 р.).
5. Проект Державного стандарту початкової освіти (2025 р.).
6. Типові освітні програми початкової освіти.
7. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти.
8. Порядок організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти.
9. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору НУШ.
10. Типовий перелік засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи.
11. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти.

**Дорожня карта професійного розвитку майбутнього вчителя початкових класів
Нової української школи
на період навчальної педагогічної практики в 3-4 класах НУШ**

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. Львів : Світ, 2019. 136 с.
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. 2016.
3. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red H. M. Bibik. Kyiv : Litera LTD, 2019. 208 s.
4. Підручники /навчальні посібники для здобувачів повної загальної середньої освіти (2, 3, 4 класи).
5. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. Протокол № 11 Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки від 29 серпня 2024 року.
6. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898).
7. Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи : Наказ МОН України від 23.03.2018 р. № 283.
8. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 р. № 813.
9. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225.
10. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. № 2205 (Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства охорони здоров'я від 10 січня 2025 р. № 79).
11. Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи : Наказ МОН України від 07.02.2020 р. № 143.
12. Проєкт Державного стандарту початкової освіти. URL : <https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-dlia-hromadskoho-obhovorennia-proiekt-derzhavnoho-standartu-pochatkovoi-osvity?v=6887a49e68dec>
13. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас. ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22.
14. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3-4 клас. ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22.

Додаткова література

15. Активності для учнів та учениць у бомбосховищах : poradnik dla vchyteliv. Kyiv, 2022. 24 s.
16. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник / упоряд. О. Рома. Kyiv : The LEGO Foundation, 2018. 44 s.
17. Гущина Н. І., Орлова Т. Г., Кондратова Л. Г. Нова українська школа: організація позаурочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу : 160 s.
18. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» № 2541-VIII від 06.09.2018.
19. Запорожченко Т. П. Контроль та оцінювання в початковій школі. Навчальний посібник. Чернівці, 2023. 86 с.
20. Копосов П. Г. Нова українська школа: дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.

21. Костенко Т. М., Довгопола К. С. Нова українська школа : формування у молодших школярів навичок конструктивного спілкування : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 176 с.
22. Котик Т. М. Нова українська школа : теорія і практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи : навчально-методичний посібник для вчителів початкової школи. Тернопіль : Астон, 2020. 192 с.
23. Малініна Л. Нова українська школа : психолого-педагогічна підтримка молодших школярів із труднощами в навчанні : навч.-метод. посіб. Київ : Грамота, 2021. 64 с.
24. Онопрієнко О. В. Нова українська школа: інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
25. Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання у початкових класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (2025/2026 н. р.).
26. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 192 с.
27. Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році : Додаток до листа МОН України від 13.08.2025 р. № 1/16828-25.
28. Путівник з найкращих практик чутливості до багатоманіття в «Мирній школі». Київ : ГО «Інститу миру і порозуміння», 2022. 54 с.
29. Ротфорт Д. В., Гезей О. М. Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 144 с.
30. Трипольська О. О., Блізнякова О. А., Вовк О. В. та ін. Нова українська школа: організація дистанційного і змішаного навчання у початковій школі : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
31. Цимбалару А. Д. Нова українська школа: освітній простір учня початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 160 с.
32. Шелестова Л. В. Змішане навчання у початковій школі : методичні рекомендації. Київ : «Фенікс», 2021. 48 с.
33. Шість цеглинок : методичний посібник / упоряд. О. Рома. Київ : The LEGO Foundation, 2018. 36 с.
34. Шість цеглинок в освітньому просторі школи : методичний посібник / упоряд. О. Рома. Київ : The LEGO Foundation, 2018. 32 с.
35. Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році : Лист МОН України від 24 серпня 2023 р. № 1/12702-23.